

Konie z Debre Birhan

Mezemir Girma

Yirgalem Birhanu

polski: Gabriela Zarzecka

Rodzinna matematyka
od najmłodszych lat

Early
Family
Math

Interaktywna przygoda

polski

Dorośli czytelnicy

3 poziomy rozmowy Wybierz poziom odpowiedni dla swojego dziecka. Kiedy zadajesz pytania lub coś komentujesz, daj dziecku czas na zastanowienie się i odpowiedź. Jeśli dziecko ma trudności z odpowiedzią, pomóż mu. Kiedy odpowie, zadawaj kolejne pytania lub dodawaj komentarze, które nawiązują do jego odpowiedzi i pomagają mu rozwinąć myśl.

Poziom 1 Zadawaj proste i konkretne pytania. Pytaj o to, co widzicie na stronie, i wskazuj poszczególne elementy. Na przykład: „Gdzie jest zabawka?”, „Co oni robią?”, „Jak nazywa się ta rzecz?”, „Jakiego jest koloru?”, „Ile jest piłek?”

Poziom 2 Zadawaj bardziej ogólne lub otwarte pytania dotyczące tego, co dzieje się w danym momencie historii. Na przykład: „Co widzisz na tej stronie?”, „Co to za grupa przedmiotów?”

Poziom 3 Pytaj o przebieg historii i zachęcaj dziecko do przewidywania, co wydarzy się dalej. Na przykład: „Co się wydarzyło?”, „Co wydarzy się dalej?”, „Czy zdarzyło Ci się coś podobnego?”, „Czy masz podobne doświadczenia?”, „Jak myślisz, co czuje ta osoba?”.

Matematyka i nowe słowa W tej historii pojawia się porównywanie i liczenie po kilka. Poznasz słowa: ciężki, szybki, wystarczająco, więcej niż, za ciasny, bardzo, stary, liczenie po 2 i 4, dzielenie po równo, para, łączenie w pary, nieparzysty, parzysty, szacowanie, sto, tysiąc, milion, bok, przeciwległy bok, okrągły i prostokąt.

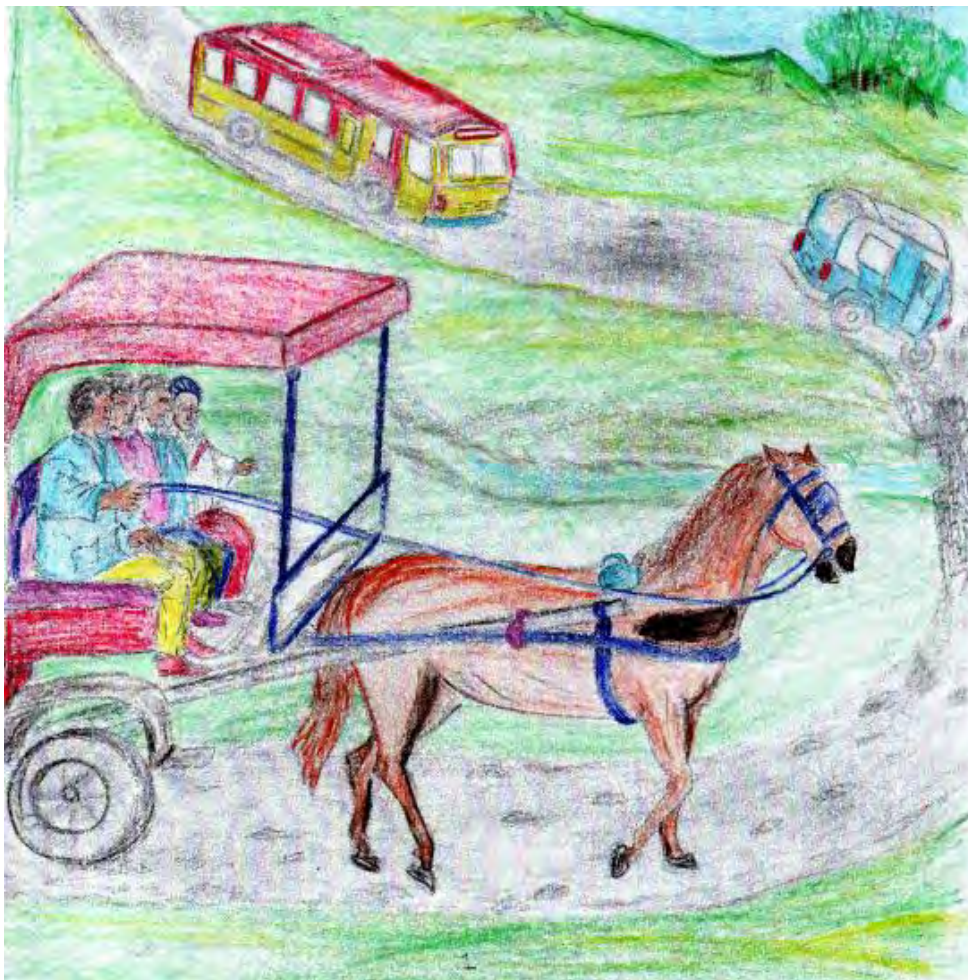
Czytaj, rozmawiaj i baw się! Podane pytania i komentarze to dopiero początek.

Dla pierwszego poziomu podczas czytania korzystaj z czerwonych pytań i komentarzy.

Dla drugiego poziomu podczas czytania korzystaj z niebieskich pytań i komentarzy.

Dla trzeciego poziomu podczas czytania korzystaj z zielonych pytań i komentarzy.

Następnie podążaj za zainteresowaniami dziecka. Pozwól, żeby rozmowa rozwijała się w ciekawy i kreatywny sposób.

Chalew to koń, który ciągnie wóz.

Wozi ciężkie ładunki po żwirowych drogach w Debre Birhan.

Pracuje od rana do wieczora.

1. Chalew wozi ciężkie ładunki i wykonuje trudną pracę. Czy zdarzyło Ci się kiedyś zobaczyć zwierzęta, które pracują?

2. Prostokąt to figura, która ma cztery proste boki, tak jak ta kartka. Wskaż na obrazku figury, które są prostokątami, i te, które są okrągłe.

3. Ile prostokątów możesz znaleźć wokół siebie?

Chalew nie ma dość czasu na odpoczynek.

Nie dostaje też wystarczająco dużo jedzenia.

Woźnica bije go, żeby biegł szybciej.

1. Co sądzisz o tym, jak woźnica traktuje Chalewa?

2. W jaki sposób można zachęcić zwierzę albo drugą osobę do zrobienia czegoś, na czym nam zależy? W przypadku ludzi można powiedzieć „proszę” - czasami to działa.

3. Co sprawia, że chcesz coś zrobić dla innych?

Pewnego dnia wszyscy
woźnice zebrali się na
pogrzebie.

Konie, które ciągnęły wozy,
zostały na pobliskim polu.
Mogły tam spokojnie jeść
trawę.

Zaczęły rozmawiać o tym, jak
źle są traktowane.

1. Policz, ile jest osób i ile koni.
Czego jest więcej: osób czy koni?
O ile więcej?

2. Policz nogi wszystkich osób,
licząc po 2: 2, 4, 6... Potrafisz
policzyć do takiej liczby?

3. Po ile trzeba liczyć, żeby
policzyć nogi wszystkich koni?
To całkiem duża liczba. Potrafisz
policzyć co kilka do takiej liczby?

„Moja uprząż jest na mnie za ciasna. Wrzyna mi się w skórę” - powiedział jeden z koni.

„U mnie jest tak samo” - zgodził się drugi.

1. Jak prawdziwe konie porozumiewają się ze sobą?

2. Które części ciała konia występują parami, a które nie?

3. Części ciała, które występują parami, znajdują się po obu stronach ciała konia. Jakie inne zwierzęta mają podobnie zbudowane ciało? Czy znasz takie, u których części ciała nie występują parami?

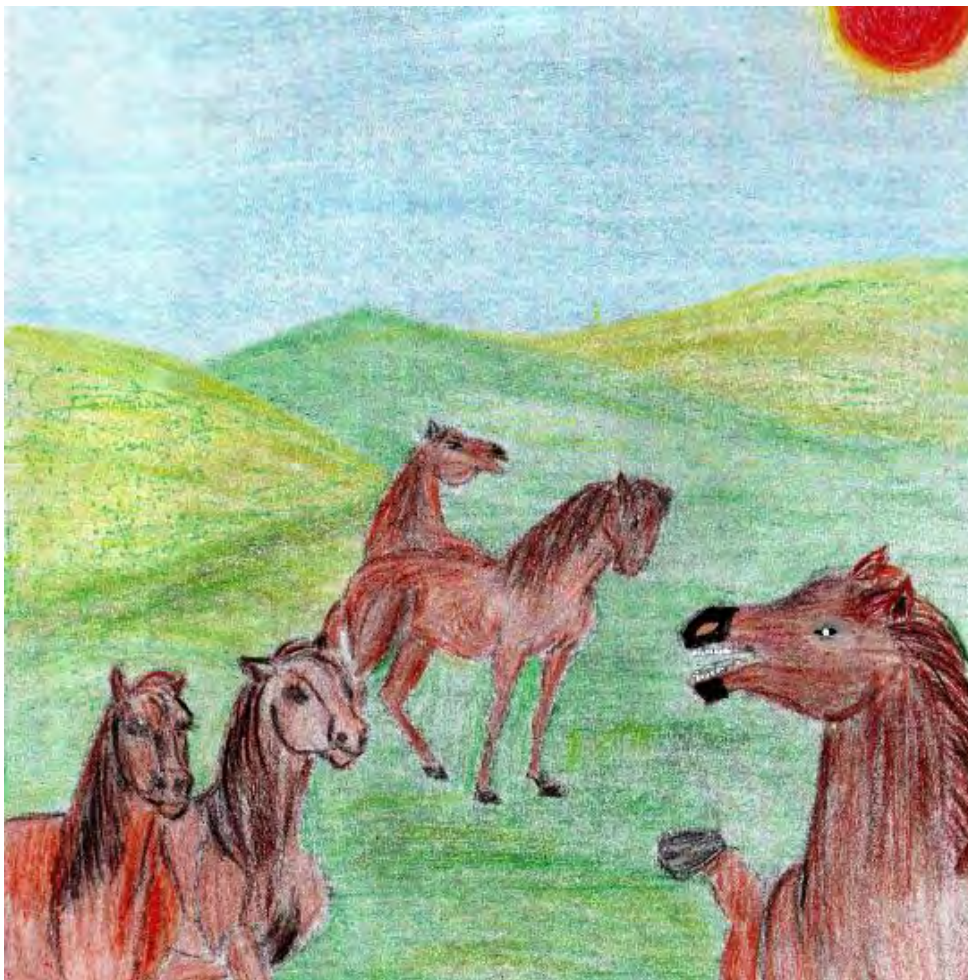
Stary koń powiedział: „Przez gwoździe, które wbijają mi w kopyta, prawie nie mogę chodzić”.

Inne konie przytaknęły.

1. Jak myślisz, dlaczego właściciele tak źle traktowali konie? Czy robili to specjalnie, czy może nie zdawali sobie sprawy, że robią im krzywdę?

2. Co, Twoim zdaniem, konie powinny zrobić, skoro są tak źle traktowane?

3. Jest pięć koni. Ile mają razem ogonów, uszu i nóg? Czy łatwiej policzyć uszy i nogi po kilka, czy zacząć od liczby ogonów i podwoić ją?

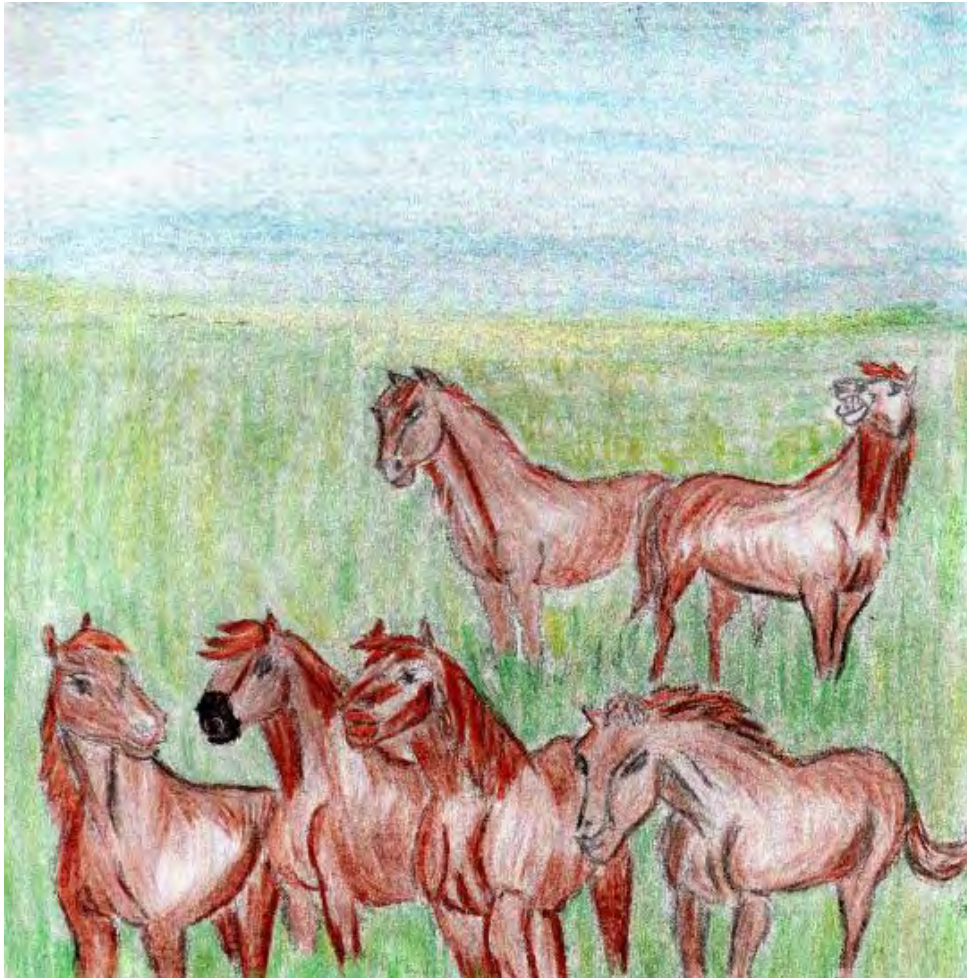
„Ciężko pracujemy, ale większość naszych właścicieli źle nas traktuje. Wielu z nich nie wie, jak się nami opiekować” - powiedział Chalew.

Wszystkie konie się z nim zgodziły.

1. Jak myślisz, co Chalew zaproponuje, żeby zmienić ich trudną sytuację?

2. Na tym obrazku pięć koni tworzy dwie pary, a jeden koń zostaje bez pary. Czy da się połączyć wszystkie pięć koni w pary? Jeśli jedna rzecz pozostaje bez pary, oznacza to, że mamy liczbę nieparzystą.

3. Pomyśl o innych liczbach nieparzystych. Jeśli są dwie osoby i nieparzysta liczba rzeczy, nie da się podzielić ich po równo między te osoby.

„Potrzebujemy lepszych warunków. Ogłaszamy strajk!” - powiedział Chalew. Konie zaczęły wiwatować!

Postanowiły zostać na polu, dopóki woźnicy nie zgodzą się poprawić ich warunków.

1. Strajk to sytuacja, w której grupa pracowników odmawia pracy i domaga się lepszego traktowania przez pracodawcę. Ludzie czasami strajkują, żeby poprawić warunki pracy, a czasami, żeby zarabiać więcej.

2. Co może być ryzykowne dla osoby, która strajkuje? (Może przez długi czas nie dostawać wypłaty, a nawet stracić pracę).

3. Liczby, które można podzielić na pary bez reszty, nazywamy liczbami parzystymi. Na tym obrazku jest sześć koni. Czy możesz połączyć je w pary? Czy sześć to liczba parzysta czy nieparzysta?

Woźnicy nie wiedzieli, co zrobić.

„Mogę kupić innego konia” - przechwalał się jeden z nich.

Większość woźniców potrzebowała jednak swoich koni, żeby móc zarabiać na życie.

1. Ile osób jest na tym obrazku?
Jeśli odejmiemy dwie osoby, które siedzą, ile osób będzie stało?

2. Czy w pomieszczeniu jest parzysta czy nieparzysta liczba osób? Czy można podzielić je na dwie równe grupy? Jeśli tak, jest to liczba parzysta, a jeśli nie - nieparzysta.

3. Czym martwią się właściciele?
Czy martwią się o to, jak czują się konie, czy raczej o to, jak sami poradzą sobie bez nich?

Woźnicy zebrali się na spotkaniu, żeby porozmawiać o strajku. Długo się spierali.

„Może konie mają rację”
- powiedział jeden z mężczyzn. „Dlaczego miałyby dostać lepsze warunki?” - zapytał drugi.

1. Oszacuj, ile osób jest w tym pomieszczeniu, a potem policz je najlepiej, jak potrafisz. Szacowanie to zgadywanie na podstawie tego, co widzimy, na przykład po szybkim spojrzeniu.

2. Szacowanie może być świetną zabawą. Kiedy jesteście na spacerze, spróbujcie najpierw oszacować, ile jest różnych rzeczy, a potem dokładnie je policzcie i sprawdźcie, kto był najbliższy właściwej liczby.

3. Skąd właściciele wiedzą, czego chcą konie? Czy konie z nimi rozmawiały?

Strajk koni rozprzestrzenił się z miasta Debre Birhan na całą Etiopię.

Prawie trzy miliony koni odmówiły pracy.

„Mamy już dość! Traktujcie nas uczciwie!” - mówiły.

1. Trzy miliony to bardzo dużo koni!
Czy potrafisz znaleźć wokół siebie coś, czego jest więcej niż sto? A więcej niż tysiąc?

2. Czy w Twojej okolicy zdarzył się kiedyś strajk pracowników?
Czy strajkujący osiągnęli to, czego chcieli, czy zrezygnowali wcześniej?

3. Co robisz, kiedy bardzo czegoś chcesz, ale wygląda na to, że tego nie dostaniesz? Czy to działa?

W końcu woźnicy musieli zmienić swoje podejście.

Zgodzili się zapewnić wszystkim koniom lepsze warunki i traktować je sprawiedliwie.

Nauczyli się, jak dbać o konie i zapewnić im zdrowie.

1. Dbanie o konie jest dobre dla nich, a przy okazji pomaga im lepiej pracować!

2. Skoro lepsza opieka nad końmi jest dobrym pomysłem, dlaczego woźnicy nie dbali o nie w ten sposób od początku?

3. Czasami ludzie odkładają coś na później, bo tak jest łatwiej, ale później tego żałują. Czy zdarzyło Ci się kiedyś odłożyć coś na później i potem tego żałować?

Powoli życie koni zaczęło się poprawiać.

Dostawały wystarczająco dużo jedzenia i odpoczynku. Ich uprzęże były teraz dobrze dopasowane. Dostawały też lepsze podkowy.

Stary Chalew stał się bohaterem wszystkich koni!

1. Chalew zaryzykował i pomógł w ważnej sprawie. Czy przychodzi Ci do głowy ktoś, kto zrobił coś podobnego?

2. Czy zdarzyło Ci się kiedyś szczególnie postarać, żeby pomóc komuś, kto potrzebował pomocy? Czy Twoja pomoc coś zmieniła?

3. Jak się czujesz, kiedy pomagasz innym?

Horses of Debre Birhan

Author -- MezemirGirma

Illustration -- YirgalemBirhanu

Language -- English

Level -- Firstparagraphs

© African Storybook Initiative 2020

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org